

SCHOOLGIDS

2023 - 2024

HONDSRUG
COLLEGE EMMEN

jou. zien. groeien.

FLX 90
H1 SERIES
10 PM

VOORWOORD

Voor u ligt de schoolgids van het Hondsrug College voor het schooljaar 2023-2024. Deze gids dient als een middel om u te informeren over onze doelstellingen als school en de manier waarop we dit willen realiseren.

In deze gids zullen wij daarom onder andere ingaan op:

- de historie van de school;
- onze doelstellingen;
- de inrichting van ons onderwijs;
- de dagelijkse onderwijspraktijk;
- de leerlingenzorg;
- informatie over financiële zaken;
- kwaliteitszorg;
- onderwijstijd;
- onze organisatie.

Wij denken dat u zo een algemeen beeld zult krijgen van onze school. Maar er is meer. Als protestants christelijke school proberen wij met onze achtergrond ook vorm te geven aan de ontwikkeling van de identiteit van uw kind. Het aandacht geven aan normen en waarden vanuit de christelijke traditie is hierbij onze richtlijn.

Wij leiden kinderen op tot zelfstandige en verantwoordelijke mensen en dagen hen uit op een zo hoog mogelijk niveau een diploma te halen. Onze school is een veilige en prettige omgeving voor onze leerlingen. Na het behalen van het diploma kijken onze leerlingen met veel voldoening en plezier terug op hun middelbareschooltijd. Onze school is een leefgemeenschap waar we trots op zijn.

Ons onderwijs moet uitdagend zijn en passen bij deze tijd. Hierdoor worden de lessen inspirerend voor de leerlingen en ervaren zij het als 'echt' onderwijs. Kennis wordt toegepast in reële situaties. De lessen vinden daarom niet alleen plaats in les- en praktijklokalen, maar ook binnen het bedrijfsleven, in samenwerking met vervolgonderwijs en externe instanties.

Zo ontstaan boeiende lessituaties waarin plaats is voor maatwerk, extra zorg voor de leerling die dat nodig heeft of extra uitdaging voor de leerling die het aankan. Dit gebeurt altijd op een uitdagende en vernieuwende wijze. Op die manier wordt er onderwijs op maat verzorgd door bekwame mensen en daar kunnen we trots op zijn!

Maar, het onderwijs is geen consumptie-artikel. De ouder/verzorger en de leerling die voor het Hondsrug College kiest moet er ook wat voor doen. Wij als medewerkers maken de school niet alleen. Dat doen wij samen met ouders/verzorgers en leerlingen. Zo scheppen wij een omgeving waarin respect voor elkaar en veiligheid voorop staan. Dat betekent ook dat wij veel waarde hechten aan de inbreng van ouders/verzorgers en leerlingen. Op formele en informele wijze, maar in alle openheid!

Mocht u na het lezen van deze gids nog opmerkingen en/of vragen hebben, aarzelt u niet om dit door te geven of een afspraak te maken met ons.

Albert Kamphuis
College van Bestuur

DE SCHOOL

Naam en richting

Het Hondsrug College is een christelijke brede scholengemeenschap voor vmbo tot en met vwo. De school is gevestigd in Emmen en heeft een regionale functie.

Bevoegd gezag

De school maakt onderdeel uit van de Stichting Hondsrug College. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken.

Regionale functie

Binnen het gebied Zuidoost-Drenthe is het Hondsrug College de enige scholengemeenschap voor christelijk onderwijs. Van de circa 1900 leerlingen die de school bezoeken, wonen er ongeveer 1600 in de gemeente Emmen, terwijl bijna 400 leerlingen afkomstig zijn uit aangrenzende gemeenten. De school heeft rond de 220 medewerkers. Van deze medewerkers zijn 140 docent.

Contact

Bezoekadres:
Emmalaan 25 7822 JB Emmen

Postadres:
Postbus 66
7800 AB Emmen

T: (0591) 65 79 79
E: info@hondsrugcollege.nl
I: www.hondsrugcollege.nl

Bankrekeningnummer:
IBAN: NL59 RABO 0317014781

jou. zien. groeien.

DOELSTELLINGEN

Missie, uitgangspunten en prioriteiten

Elke leerling is uniek

Onze ambitie is om vernieuwend onderwijs op maat aan te bieden. Onderwijs dat aansluit op de leefwereld van de leerling.

Omdat elke leerling uniek is, is het essentieel dat wij het niveau, de ambities, de interesses en de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen kennen. Op basis hiervan bieden wij onderwijs op maat door:

1. In de lessen rekening te houden met niveau en tempo;
2. Maatwerkdiploma's;
3. Een ruim en uitdagend aanbod van keuzevakken en leerroutes;
4. Doeltreffend passend onderwijs;
5. Zeer gevarieerd onderwijsaanbod.

Aansluiten op de leefwereld van de leerling houdt in dat ons onderwijs actueel, eigentijds, vernieuwend en altijd in ontwikkeling is. Ons onderwijs is gericht op het nu én op de toekomst. Dit betekent dat het Hondsrug College een flexibele leeromgeving biedt, zodat leerlingen en docenten bewust kunnen kiezen voor de best passende leerweg naar de toekomst.

Onze kernwaarden

Wij zijn gericht op de ontwikkeling van iedere leerling; wij benaderen hen positief en oplossingsgericht; een fout maken is niet erg. Wij dagen onszelf en de leerlingen uit om samen een goed resultaat neer te zetten binnen een goede samenwerking. Wij hebben oog en oor voor de leerlingen en de leerlingen ervaren dat ook. Wij reiken leerlingen aan wat ze nodig hebben om hen weerbaar te maken en mogelijkheden te bieden. Samen met de leerling vinden we de optimale route, we geven niet op en blijven motiveren. Wij bieden een veilige omgeving waarin alle leerlingen zichzelf kunnen zijn en zich kunnen ontplooiën. Wij voeren een actief beleid gericht op het voorkomen en bestrijden van pesten, agressie en seksuele intimidatie. De blik van school is ook naar buiten gericht: we

kijken naar de veranderende maatschappij om ons heen en we halen de wereld in de school. Wij voelen ons een deel van de gemeenschap, zowel lokaal als regionaal en misschien zelfs internationaal. Wij zijn er voor elkaar en wij zorgen voor elkaar.

De slogan van het Hondsrug College is 'jou. zien. groeien.' De woorden 'jou. zien. groeien.' vormen één zin, maar kunnen ook los worden gebruikt. De losse woorden leggen de nadruk op 'jou' (als persoon), 'zien' (oog voor elkaar en elke leerling) en 'groeien' (persoonlijke ontwikkeling).

Identiteit

Op grond van onze missie en visie hebben wij de volgende levensbeschouwelijke uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op een christelijke identiteit. De identiteit wordt vormgegeven door de mensen die onze school dagelijks bezoeken: de leerlingen en de medewerkers. Consequenties hiervan zijn terug te vinden in de waarden die we op onze school naleven en daarmee in de sfeer op school. De waarden zijn:

1. Wij tonen respect voor de christelijke waarden.
2. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde, die wij zelf moeten waarborgen. Wij dragen zelf de veiligheid als waarde met ons mee. Wij creëren en bevorderen veiligheid in leef- en werkomgeving.
3. Leerlingen en medewerkers moeten zich vertrouwd en welkom voelen binnen de school. Er is aandacht voor de belevingswereld zowel binnen als buiten school.
4. Wij zijn verantwoordelijk voor ons handelen en voelen ons loyaal ten opzichte van de school. Voor al onze taken en bezigheden nemen wij onze verantwoordelijkheid. Ieder kan op zijn/haar verantwoordelijkheid worden aangesproken.
5. Wij creëren voldoende ruimte om met leerlingen, collega's en ouders/verzorgers in gesprek te gaan over het geloof en het geloof in relatie tot onderwijs. Hierbij is openheid,

veiligheid en respect erg belangrijk. Wij zijn open en eerlijk naar anderen toe. Wij geven leerlingen ruimte om voor hun geloof uit te komen. We ondersteunen de leerlingen in geloofszaken en beschermen ze tegen onverschilligheid.

6. Je mag zijn zoals je bent. Elk mens is immers uniek. Op basis van dit gegeven gaan wij met elkaar om. Wij willen het beste uit onze leerlingen halen en wij geven onze leerlingen de kans om het beste uit zichzelf te halen.
7. Wij voelen ons betrokken bij elkaar. Wij tonen interesse in elkaars visie en handelen, maar ook in de persoon zelf.
8. Wij zijn vergevingsgezind. Wij plaatsen elkaar niet in hokjes en wij geven elkaar de ruimte om elke keer weer opnieuw te beginnen. Wij bieden elkaar, maar zeker ook de leerlingen, kansen om zichzelf te leren kennen en te ontwikkelen.
9. Wij hebben een veilig pedagogisch klimaat, waarin iedereen zo veel mogelijk tot zijn recht komt. Wij bieden de leerlingen de zorg aan die zij nodig hebben binnen de grenzen van een reguliere school.
10. Wij vinden het belangrijk dat al deze waarden en visies te herkennen zijn in ons handelen. In ons gedrag zijn we duidelijk en rechtvaardig ten opzichte van elkaar en de leerlingen.

Keuzes met betrekking tot activiteiten met leerlingen (zowel de buitenschoolse activiteiten als onderwerpen die in de lessen aan de orde worden gesteld), worden altijd gemaakt op basis van onze identiteit. Dat wil vanzelfsprekend niet zeggen dat andere levensbeschouwingen niet aan de orde komen. De Raad van Toezicht, het College van Bestuur, de docenten en het ondersteunend personeel onderschrijven de identiteit van de school.

Van de ouders/verzorgers wordt verwacht dat zij op de hoogte zijn van de christelijke identiteit en deze respecteren. Van de leerlingen wordt datzelfde respect verwacht. In alle klassen wordt het vak godsdienst en levensbeschouwing gegeven en wij verwachten dat leerlingen hieraan actief deelnemen.

Privacy

Het is de verantwoordelijkheid van het Hondsrug College om de privacy van de leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers te beschermen. Dit houdt in dat wij uiterst zorgvuldig met persoonsgegevens omgaan en dat ook duidelijk is welke persoonsgegevens wij verwerken en waarom. Daarnaast moet duidelijk zijn hoe wij met de diverse gegevens op school omgaan en hoe deze zijn beveiligd tegen ongewenst gebruik. Het Hondsrug College heeft hiervoor een speciaal privacybeleid opgesteld en een privacyverklaring op de website geplaatst met relevante informatie op het gebied van privacy. Heeft u vragen en/of opmerkingen met betrekking tot privacy en de beveiliging van persoonsgegevens? Deze kunt u mailen naar: support@hondsrugcollege.nl.

Cameratoezicht

Onze locaties zijn tegenwoordig voorzien van cameratoezicht, zowel buiten als binnen. Het doel van dit cameratoezicht is het voorkomen of reageren op onveilige situaties, diefstal of vandalisme. Hoe het Hondsrug College omgaat met dit beeldmateriaal, met betrekking tot de privacy, kunt u terugvinden onder "Protocol Cameratoezicht" op onze website of u kunt deze informatie opvragen bij: support@hondsrugcollege.nl.

Burgerschap

In Nederland leven wij in een democratische, multiculturele samenleving. Op het Hondsrug College hechten wij er waarde aan dat onze leerlingen leren om echt samen te leven. Wij hebben daarvoor geen apart vak op het rooster staan. Het is een onderdeel van diverse vakken en activiteiten. Zo komen bij vakken als geschiedenis, maatschappijleer, mens en maatschappij, aardrijkskunde en godsdienst en levensbeschouwing thema's als vrijheid en democratie, vrijheid van meningsuiting en persvrijheid en (positieve) discriminatie aan bod. Naast democratie komen ook participatie en identiteit aan bod. Er is ruimte om samen te praten, om in te gaan op de actualiteit, om mee te werken aan acties voor goede doelen en om te leren van diverse levensovertuigingen. Zo ontstaat er meer begrip en respect voor elkaar. Maar een school is een maatschappij in het klein: soms zijn er conflicten. Steeds weer blijkt gelukkig dat tijdig met elkaar praten op een eerlijke manier leidt tot meer begrip en een nieuwe start.

Schoolregels

Elke samenleving kent regels en heeft deze nodig. Respect en verdraagzaamheid zijn daarbij van essentieel belang. De gedragsregels zijn er om te zorgen dat de school een leefbare en veilige omgeving is voor iedereen. Daarom is het belangrijk dat iedereen op school zich houdt aan deze regels.

Hieronder vindt u de basisregels:

- Ik heb respect voor anderen en de spullen van anderen;
- Ik kom altijd op tijd op school en heb mijn schoolspullen bij mij;
- Ik ben tijdens de lessen niet op de gang of in de garderobe;
- Ik laat mijn buitenkleding achter in de garderobe of in het kluisje en draag geen aanstootgevende kleding;
- Ik rook niet op het schoolterrein neem geen verdovende middelen, alcohol of vuurwerk mee naar school;
- Ik laat mijn mobiele telefoon en waardevolle spullen in de kluis of tas en gebruik dit uitsluitend in de garderobe;
- Ik weet dat de school niet aansprakelijk is voor diefstal of beschadiging van mijn spullen;
- Ik eet, drink of snoep alleen tijdens de pauze in de schoolzaal of op het plein en ruim gemaakte rommel zelf op;
- Ik misdraag mij niet, want dat past niet bij mij. Bij ernstige gevallen (vandalisme, mishandeling, bedreiging, diefstal, discriminatie) schakelt de school de politie in;
- Ik meld mij bij de portefeuillehouder of in de Time Out als ik ziek word, vrij wil vragen of er uit gestuurd word.

INRICHTING VAN HET ONDERWIJS

Hoewel het Hondsrug College een grote scholengemeenschap is met circa 1900 leerlingen, is daar in de praktijk weinig van te merken. De school is onderverdeeld in een aantal herkenbare, kleinschalige eenheden, zodat alle leerlingen een eigen plek hebben waar zij gekend worden en zich thuis voelen.

Teams

De afdelingen van de school zijn zoveel mogelijk ondergebracht in een eigen gebouw en zijn verder onderverdeeld in teams. Elk team heeft een eigen teamleider en alle leerlingen hebben hun eigen (klassen)mentor.

Opleidingsmogelijkheden

Het Hondsrug College is een school waar alle leerlingen van groep acht in principe welkom zijn, omdat het een brede scholengemeenschap is. Iedereen die de uitgangspunten van de school respecteert, is daarom van harte welkom. Leerlingen moeten met plezier naar school gaan. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat zij het onderwijs krijgen dat past bij hun aanleg en capaciteit.

Vakcolleges

Vakcolleges zijn bedoeld voor leerlingen die graag praktisch bezig zijn. Na het vierde leerjaar, waarin de leerling het vmbo-examen doet, kan de overstap naar een middelbare beroepsopleiding gemaakt worden. Het Hondsrug College biedt de volgende vakcolleges aan:

- Economie en ondernemen;
- Techniek (produceren, installeren & energie en bouwen, wonen & interieur);
- Zorg en welzijn;
- Media, vormgeving en ICT.

Mavo

De mavo is een 4-jarige opleiding waarmee je na het behalen van je diploma over kunt stappen naar niveau 3/4 van het mbo. Je doet dan examen in zes vakken. Ook kun je met een mavodiploma doorstromen naar havo 4. Dan wordt het sterk aangeraden om in zeven vakken examen te doen.

Havo

De havo duurt vijf jaar. In het derde jaar kiest de leerling een vakkenpakket. De keuze van deze examenvakken (profielen) bepaalt in welke richting de leerlingen verder kunnen studeren. Met een diploma kunnen zij hun opleiding vervolgen in het hoger beroepsonderwijs.

Vwo

Het vwo op het Hondsrug College kent drie stromingen: atheneum, gymnasium en vwo+. Deze opleiding duurt zes jaar. Wie een vwo-diploma haalt kan verder in het wetenschappelijk onderwijs (universiteit).

Vwo+

Het Hondsrug College kent sinds 1997 een aparte stroom voor (hoog) begaafde leerlingen. De kwaliteit daarvan wordt erkend door het Ministerie van OC&W. Sinds 2007 is het Hondsrug College lid van de Vereniging BegaafdheidsProfielScholen.

Gymnasium

De gymnasiumopleiding van het Hondsrug College start in het eerste leerjaar. De leerlingen die voor het gymnasium kiezen, krijgen vanaf klas 1 het vak Klassieke Vorming. Behalve voor klassieke talen is er ook aandacht voor de mythologie, geschiedenis, filosofie, kunst en archeologie in de Oudheid. Het behalen van een gymnasiumdiploma is mogelijk als je in de eerste 3 leerjaren gymnasium hebt gevolgd.

Mavo Bèta Challenge (T&T)

Bèta Challenge is de naam voor de manier waarop we het vak technologie en toepassing (T&T) in de mavo vormgeven. Leerlingen gaan in groepjes aan de slag met het oplossen van actuele bedrijfsvraagstukken. Dit zijn vaak opdrachten die vragen om een oplossing voor een technologisch probleem. Het gaat niet altijd om harde techniek, maar het ligt soms juist in een verfijnde, inventieve, technologische oplossing. Daarnaast gaan leerlingen soms op bezoek bij het bedrijf of instantie dat het vraagstuk heeft aangeleverd, of bij een vervolgopleiding die opleidt in de richting waarin het technologische probleem van het vraagstuk zich afspeelt. Hierdoor krijgen leerlingen beter zicht op welke opleidingen er allemaal zijn en gaan zij hierdoor nadenken over welke opleiding bij ze zou passen. De projecten zijn vakoverstijgend, verschillende theorievakken

haken aan bij het oplossen van het bedrijfsvraagstuk. Leerlingen worden uitgedaagd om voor een opdrachtgever te werken en ontwikkelen door de Bèta Challenge methode vaardigheden die in elke vervolgopleiding op het mbo of havo (technasium) aansluiten.

Ondernemend leren

In de School voor Ondernemend Leren (SOL) wordt ondernemend gedrag en ondernemerschap beloond. Initiatiefrijke en creatieve leerlingen met een handelsgeest zijn hier volledig op hun plek.

Anglia

Het Hondsrug College biedt al ruim tien jaar extra Engels aan in de vorm van Anglia. Leerlingen worden in groepen ingedeeld aan de hand van hun instapniveau. Maandelijks wonen ze een klassikale instructieles bij en in de tussentijd maken ze een weektaak. Gemotiveerde leerlingen kunnen zelfs in de loop van het jaar doorstromen naar een hoger niveau. In april vindt het Anglia examen plaats. Tijdens een feestelijke uitreiking ontvangen de geslaagden een internationaal erkend certificaat. Anglia wordt aangeboden op alle niveaus voor alle leerlingen. Uitgebreide informatie is te vinden op www.anglianetwork.eu en in de Anglia brochure op de website.

Technasium

Het technasium introduceert een beroepsgericht onderdeel in het onderwijs voor de afdelingen havo en vwo. De leerlingen maken in het technasium kennis met de werelden van bèta en techniek. Het technasium verbindt denken en doen en creëert een omgeving waarin de belevingswereld van de leerling mooi in elkaar overvloeit. Mede daardoor kan het technasium in de onderbouw een positieve stimulans zijn bij de keuze van een leerling voor een N-profiel of een natuurwetenschappelijke vervolgstudie.

ICT Lyceum

Binnen mavo, havo en vwo biedt het Hondsrug College in samenwerking met o.a. NHL Stenden Hogeschool een volwaardige ICT-opleiding aan. Naast hun diploma kunnen leerlingen certificaten van de hogeschool of universiteit behalen.

Intermezzo

Klaar met de basisschool, maar nog niet klaar voor de middelbare school? Een behoorlijk dilemma voor sommige kinderen, maar

zeker ook voor hun ouders/verzorgers. Hoe ontwikkel je in rap tempo vaardigheden die je nog nooit eerder nodig hebt gehad? Hoe zou het zijn als het leren een keer niet 'vanzelf' gaat en je je een keer echt moet vastbijten in iets ingewikkelds? En hoe zorg je ervoor dat je snel je plekje vindt op zo'n grote school en weer nieuwe vrienden maakt? Voor sommige leerlingen is de overstap van de basisschool naar de middelbare school nog wat te groot. Zij moeten soms nog wat 'groeien' om succesvol en met plezier de middelbare school te doorlopen. Daarom hebben we op het Hondsrug College Intermezzo ontwikkeld: een tussenjaar, waarin er naast vakken als Nederlands en wiskunde veel ruimte is voor sport en kunstzinnige vorming. Leerlingen krijgen alle mogelijkheden om zichzelf te leren kennen en te groeien. Soms betekent dit dat dat ze tegen hun eigen grenzen aanlopen. Gelukkig krijgen ze ook de kans te ontdekken waar ze écht goed in zijn en waar hun hart sneller van gaat kloppen.

Taalcollege

Ons taalcollege geeft NT2 onderwijs aan anderstalige leerlingen van 12 tot 18 jaar die de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen. Alle leerlingen die in deze klas zitten, zijn nieuwkomers in Nederland. De ouders hebben om uiteenlopende redenen hun land verlaten. De thuistaal is een andere taal dan het Nederlands. De leerlingen leren Nederlands zodra ze naar school gaan. De mentor biedt de leerlingen aan de hand van NT2-methodes 15 uur Nederlands aan. Ook heeft de mentor in de lessentabel ruimte voor individuele en sociaal-emotionele ondersteuning.

Daarnaast volgen de leerlingen van vakdocenten wiskunde, engels, mens en maatschappij, gymnastiek, godsdienst en levensbeschouwing en beeldende vakken zodat ze na een periode van ongeveer anderhalf tot twee jaar in een reguliere klas kunnen doorstromen. Het feit dat deze klas deel uitmaakt van de reguliere school biedt de mogelijkheid om alvast stage te lopen binnen een reguliere klas. Dit bevordert tevens de sociale integratie. Het Hondsrug College is verenigd in de Internationale Taalgroep Zuidoost Drenthe om nieuwkomers in Nederland optimaal te ondersteunen. Elke school van ons samenwerkingsverband heeft een eigen NT2-klas en een coördinator anderstaligen. De mentoren van de verschillende scholen informeren en ondersteunen elkaar. Daarnaast heeft onze school een 'combiklas' waar leerlingen vanuit hun reguliere klas nog individuele ondersteuning kunnen krijgen.

Week 1
1/20/37
1/2

HET HONDRUG START COLLEGE

De brugklassen nemen op het Hondsrug College een bijzondere plaats in. De overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs is een belangrijke stap en daarom heeft de brugklas een eigen plaats gekregen in gebouw De Es. Alle brugklasleerlingen hebben hier een eigen plek. In dit gebouw vinden de meeste lessen plaats. De leerlingen hebben hier een eigen kluisje, hier wordt de fiets in de stalling geplaatst en vinden zij de mensen die dagelijks met hen te maken hebben. Op deze wijze gaat de overgang naar het voortgezet onderwijs geleidelijk en creëert het Hondsrug College via het Hondsrug Start College een passend en veilig pedagogisch klimaat.

In het voortgezet onderwijs krijgen alle leerlingen in de brugklas nagenoeg dezelfde vakken aangeboden. Met deze brede algemene vorming krijgen zij een goede voorbereiding op hun verdere schoolloopbaan. Naast de algemene vakken volgen de leerlingen die gekozen hebben voor een vakcollege acht uur een beroepsgericht programma. De leerling krijgt de kans en de begeleiding om het beste uit zichzelf te halen.

In het eerste leerjaar wordt, met uitzondering van vwo, vwo+ en gymnasium, gewerkt in 'dakpanklassen'. We kennen de volgende klassenaanduidingen in het brugjaar:

- V vwo en vwo+
- G gymnasium
- HV Klassen in de dakpan havo/vwo
- MH Klassen in de dakpan mavo/havo
- KM Klassen in de dakpan kaderberoepsgerichte leerweg /mavo
- BK Klassen in de dakpan basis-/kaderberoepsgerichte leerweg
- BB Klassen in de basis-beroepsgerichte leerweg (met eventueel leerwegondersteuning in de structuurklas)

Op het Hondsrug College wordt in teams gewerkt; een kleine groep docenten is verantwoordelijk voor een specifiek aantal klassen. De voordelen daarvan zijn: kortere lijnen tussen docenten en leerlingen, meer rust en overzicht en een kleinschaliger leeromgeving.

Aanmelden

De leerlingen worden meestal via de basisschool bij het Hondsrug College aangemeld. Op de basisscholen zijn aanmeldingsformulieren

verkrijgbaar. Een aanmeldingsformulier kan ook altijd via de centrale administratie van het Hondsrug College worden aangevraagd of via onze website worden gedownload.

Toelating en plaatsing

Plaatsing van een leerling in de brugklassen gebeurt op advies van de basisschool, bij voorkeur ondersteund door de eindtoets of het leerlingvolgsysteem. De toelatingscommissie van de school bepaalt de uiteindelijke toelating en plaatsing. Naast de eindtoets en leerlingvolgsystemen gaat het Hondsrug College bij de begeleiding van leerlingen ook uit van het onderwijskundig rapport. Dit rapport geeft de school veel informatie. Het zorgteam van het Hondsrug College leest al deze rapporten zorgvuldig, zodat direct duidelijk wordt welke leerlingen extra zorg nodig hebben.

Om de overgang naar de nieuwe school zorgvuldig te begeleiden heeft de school een aantal activiteiten georganiseerd:

Kennismakingsmiddag

De leerlingen die voor onze school zijn aangemeld, worden uitgenodigd om de voorlaatste woensdag voor de zomervakantie een middag op school te komen kijken. Zij maken dan kennis met hun mentor en met de andere leerlingen van hun klas. Er is gelegenheid om allerlei vragen over de school te stellen en het nieuwe schoolgebouw alvast een beetje te leren kennen. Ook worden er afspraken gemaakt over de introductieactiviteiten.

Introductieactiviteiten

De eerste dagen op het Hondsrug College zijn kennismakingsdagen. Middels allerlei introductie activiteiten binnen en buiten de school maken de nieuwe leerlingen op een prettige en ontspannen manier kennis met de school en haar medewerkers.

Kennismaking voor de ouders

Kort na aanvang van het cursusjaar worden de ouders/verzorgers van de nieuwe leerlingen uitgenodigd. Zij krijgen dan informatie over de gang van zaken op school en kunnen kennismaken met de schoolleiding, de docenten en de mentor.

Andere activiteiten

Naast de lessen zijn er in de brugklas vanzelfsprekend ook tal van andere activiteiten in school- of klassenverband, zoals: projectdagen, sportdagen, klassenavonden, schoolavonden en excursies.

Onderwijs op maat

Elke leerling dient het onderwijs te krijgen dat past bij zijn of haar aanleg en capaciteiten. Dat bepaalt voor een belangrijk deel de motivatie en plezier in het leren. Indien gewenst kan elke leerling, afhankelijk van de resultaten, in de loop van het schooljaar worden overgeplaatst naar een hoger of een lager niveau. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders/verzorgers en de leerling. De uiteindelijke beslissing over plaatsing blijft een zaak van de school.

Mentorlessen

De mentor geeft één uur per week een mentorles. In deze les bespreekt de mentor bijvoorbeeld de samenhang in de klas, het wennen aan de nieuwe school, projecten en alle onderwerpen die daarmee samenhangen. Er is in de mentorlessen aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Ook zal de mentor een aantal keren per jaar zogenoemde 'tienminutengesprekjes' houden met elke leerling om goed op de hoogte te blijven van diens welbevinden. De mentor is voor de leerlingen en de ouders/verzorgers dan ook het eerste aanspreekpunt. Hij/zij doet zijn of haar werk in goed overleg met andere docenten en de teamleider.

Omdat de mentor meestal lesgeeft, is hij/zij op school vaak moeilijk te bereiken. U kunt overdag wel de teamleider of de portefeuillehouder leerlingzaken bereiken. Als u zaken met de mentor te bespreken hebt, kunt u de school bellen en een terugbelverzoek achterlaten. Ook is er de mogelijkheid om de mentor een e-mailbericht te sturen.

Studielessen

Voor alle leerlingen van het Start College worden tijdens het eerste jaar specifiek voor het niveau van de leerling studielessen verzorgd waarin studievastigheden worden geoefend. Ook worden gedurende de eerste weken alle brugklasleerlingen getoetst op spelling en lezen. De leerlingen die hier opvallen, worden daarna uitgenodigd om gedurende 20 weken lang, Eén keer per week een extra uur een gedifferentieerd RT-programma spelling te volgen. Daarnaast krijgen de leerlingen allerlei handige leertips. We gebruiken hiervoor de leerstof die de leerlingen bij de diverse vakken aangeboden krijgen. Daarnaast werken we aan diverse basisvaardigheden die leerlingen schoolbreed nodig hebben.

Rapportage

De resultaten van de leerlingen worden nauwkeurig gevolgd. Deze zijn door zowel leerlingen als hun ouders/verzorgers in te zien via de app Somtoday en via een beveiligd deel van onze website.

Signalering

Sommige leerlingen hebben problemen met de leerstof, maar er kan ook sprake zijn van gedrags- of sociaal-emotionele problemen. Daarom houden de teams naast de rapportenvergaderingen ook signaleringsvergaderingen. Er wordt voor elke leerling nagegaan op welke manier zo goed mogelijk hulp gegeven kan worden. Afhankelijk van het resultaat van de signalering neemt het Hondsrug College contact op met de ouders/verzorgers.

Ondernemend Leren

Voor wat betreft het Ondernemend Leren kunnen alle brugklasleerlingen nader kennis maken met ondernemend gedrag en maatschappelijk ondernemerschap. Aan het einde van klas 1 kunnen alle leerlingen, bij gebleken geschiktheid kiezen voor een verdere profilering op het gebied van ondernemerschap.

Technasium

Havo- of vwo-leerlingen die kiezen voor het technasium hebben het hele jaar het vak O&O (onderzoek & ontwerpen) op het rooster staan (in plaats van tekenen, handvaardigheid en muziek). Aan het einde van leerjaar 1 en 3 is er voor leerlingen een keuzemoment voor het volgen van het technasium. Hierbij zijn selectiecriteria van toepassing. Dit zijn in klas 1: de uitslag van een technasium test, de score voor rekenen/wiskunde en het advies van de docent.

Hoe verder na de brugklas?

Aan het eind van het eerste leerjaar wordt voor alle leerlingen vastgesteld in welke opleiding/schooltype zij hun opleiding zullen voortzetten. De mogelijkheden in het vakcollege, de mavo of in de havo en het vwo hangen vooral af van het niveau, de inzet en de prestaties in het eerste leerjaar. In elk geval dient het vervolg van de opleiding in overeenstemming te zijn met wat de leerling wil en kan. De school geeft daarover een duidelijk advies en er vindt overleg plaats met de ouders

of verzorgers en de leerling. De uiteindelijke beslissing over plaatsing na het eerste leerjaar blijft een zaak van de school.

Doorstroomrechten

De dakpanstructuur van het Hondsrug Start College staat garant voor een goede doorstroom gedurende het brugjaar. Leerlingen kunnen van leerweg veranderen en een meer praktische of theoretische opleiding gaan volgen. Voor de regeling van deze doorstroom zijn een aantal regels opgesteld, die we hieronder weergeven.

Beslissingsbevoegdheid

De beslissingsbevoegdheid ligt bij de teamleider, nadat de lesgevende docenten zijn geraadpleegd.

Mogelijkheden tot overplaatsing

Op- en afstroom kan plaatsvinden gedurende het gehele brugjaar, mits er plaats is in de beoogde dakpan.

Criteria bij een bespreking over doorstroom:

- Het advies van de docenten, die de betrokken leerling in het brugjaar les geven of hebben gegeven;
- De (cijfermatige) resultaten van de leerling;
- De wens van de ouder(s) of verzorger(s);
- Sociaal-emotionele factoren.

Normen voor overplaatsing naar de naastliggende dakpan met een hogere opleiding:

- De betrokken docenten geven een positief advies;
- De (cijfermatige) resultaten van de leerling;
- De opstroom heeft de instemming van de ouder(s) of verzorger(s) en de leerling.

Normen voor overplaatsing naar de naastliggende dakpan met een lagere opleiding:

- De betrokken docenten ondersteunen deze overplaatsing;
- De tussenstand van de leerling voldoet niet aan de overgangsnormen;
- De afstroom heeft de instemming van de ouder(s) of verzorger(s) en de leerling.

VMBO

Vakcolleges

Het vakcollege is bedoeld voor leerlingen (basis en kader) die graag praktisch bezig zijn. Na het vierde leerjaar, waarin de leerling het vmbo-examen doet, kan de overstap naar een beroepsopleiding in het mbo worden gemaakt. Praktijk staat centraal, maar uiteraard wordt de brede en theoretische vorming niet vergeten. Gedurende de opleiding komt het accent steeds meer op 'werkend leren' te liggen. Vanuit de vakcolleges is het mogelijk in te stromen in een BBL- of BOL-opleiding op het middelbaar beroepsonderwijs, niveau 1 tot en met 4.

In klas 1 en 2 zijn de leerlingen respectievelijk acht en negen uur in de week praktisch bezig. In leerjaar 1 is het nog oriënterend. Overstappen naar een ander vakcollege is daar mogelijk. Leerlingen worden bij hun keuze geholpen door de mentor, die loopbaangesprekken met hen voert. Er worden onder andere bedrijfsbezoeken georganiseerd om zich een beeld te vormen welke beroepen allemaal mogelijk zijn. Daarnaast werken zij respectievelijk 22 en 21 uur per week aan de theoretische vakken.

Aan het einde van leerjaar 2 kiezen zij voor een profielvak. In klas 3 en 4 werken de leerlingen aan het profielvak en de keuzevakken. Zij gaan dan ook steeds meer op stage. Met bedrijven en instellingen wordt gewerkt aan specifieke en goede training voor functies in het beroep.

Vakcollege Zorg en Welzijn

In leerjaar 1 en 2 hebben de leerlingen naast de algemene vakken les in het vak 'mens en dienstverlening'. Alle facetten van zorg en welzijn komen daarin aan de orde. Met hulp van de mentor en vakdocent, die loopbaangesprekken met hen houden, proberen de leerlingen erachter te komen met welke keuzevakken zij uiteindelijk verder willen. Dat kunnen onder andere vakken zijn in de richting van verzorging of uiterlijke verzorging. Bij verzorging wordt geleerd op werkplekken: op het zorgplein, in de keuken, bij de receptie en in het restaurant. Daar wordt kennis opgedaan en gewerkt aan vaardigheden zoals de juiste beroepshouding.

Met de nodige competenties gaan de leerlingen op stage zodat zij kunnen laten zien, maar ook zelf ervaren dat zij ook in de 'echte' praktijk uit de voeten kunnen. De stage heeft in leerjaar 3 vooral een oriënterend karakter: een zogenaamde snuffelstage. Het betreft een kennismaking met een aantal aspecten uit de praktijk. Op dit moment geldt voor klas 3 dat deze leerlingen gedurende het schooljaar 2 weken op stage gaan. Voor leerjaar 4 geldt dat de leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg het hele jaar een dagdeel stage lopen, met een minimum van 5 uren per dag. Leerlingen uit de kaderberoepsgerichte leerweg krijgen ondernemende, beroepsgerelateerde opdrachten. Daar waar mogelijk betreffen dit praktijkopdrachten voor op de werkvloer, passend bij de vakroute van de leerling. In een gesimuleerde salon, magazijn of op een zorggerelateerde werkplek leert de leerling de vaardigheden die hij nodig heeft voor de beroepspraktijk. Bijvoorbeeld het kunnen omgaan met de verschillende doelgroepen binnen de zorg en uiterlijke verzorging.

Vakcollege Economie en Ondernemen

Economie en Ondernemen is een voorbereidende opleiding voor beroepen in de administratieve sector, detailhandel (o.a. winkel) en groothandel. Het motto is 'leren door doen'. Veel van de theorie wordt geleerd door het doen van praktijkoefeningen, zoals het voeren van een verkoopgesprek, het werken met de kassa, het geven van presentaties, enzovoort. In de bovenbouw (leerjaar 3 en 4) zijn commerciële, logistieke en secretariële vakken in het programma opgenomen. Tevens is er een stage in leerjaar 3. De leerlingen krijgen zo een brede scholing, waardoor de overstap naar het mbo wordt vergemakkelijkt en verbeterd. Daarnaast heeft de leerling de keuze uit een 10-tal keuzevakken. Daarbij bieden wij ook ruimte aan de creatieve kant van de sector economie. Denk hierbij aan mode & design, presentatie & styling en webshop. In het programma is ook nadrukkelijk ruimte voor leren ondernemen. In leerjaar 2 en 3 richten leerlingen onder andere samen met een aantal klasgenoten een minibedrijf op.

Vakcollege Media, Vormgeving en ICT

MVI staat voor media, vormgeving en ICT. Het profielvak MVI maakt onderdeel uit van de beroepsgerichte programma's op

het Hondsrug College en is bedoeld voor leerlingen op het basis- en kaderniveau. Voor creatieve leerlingen én leerlingen die graag het mediavak in willen, betekent dit een aantrekkelijk en afwisselend aanbod op onze school. Een interessante, brede opleiding met veel toekomstmogelijkheden voor zowel jongens als meisjes, die het leuk vinden om aan de slag te gaan met animaties, films, 2D- en 3D-vormgeving, het bouwen van apps en websites, het leren omgaan met netwerk- en internetdevices en nog veel meer. Na het volgen van deze opleiding heeft de leerling de mogelijkheid om te starten bij veel mbo-opleidingen.

Vakcollege Techniek

Dit vakcollege is bedoeld voor leerlingen die graag praktisch bezig zijn en belangstelling hebben voor de techniek. In het vakcollege krijgen de leerlingen te maken met alle aspecten van de techniek. Techniek staat centraal, maar uiteraard wordt de brede en theoretische vorming niet vergeten. Gedurende de opleiding komt het accent steeds meer op 'werkend leren' te liggen. Na leerjaar 2 maken de leerlingen een keuze voor het profielvak bouw, wonen en interieur (BWI) of produceren, installeren en energie (PIE). De leerlingen werken binnen de sector techniek zoveel mogelijk op variabele werkplekken, in een nagebootste werkomgeving en op individuele studieplekken. Aan het begin van leerjaar 3 worden de leerlingen stagevaardig gemaakt, zodat ze in het tweede deel van het cursusjaar op stage kunnen. Zij lopen dan gedurende minimaal 3 weken vijf dagen per week stage in een bedrijf/ opleidingscentrum.

Grenzen verleggen

Internationalisering is een belangrijk onderdeel geworden van het lesprogramma Engels in klas 3 en 4 voor alle vakcolleges. Via onder andere een taaldorp laten wij alle leerlingen kennismaken met het dagelijks leven in Europa. Daarnaast gaat vakcollege 3 samen met mavo 3 op werkweek naar diverse bestemmingen in Europa.

Examen

Het examen valt uiteen in twee delen, het schoolexamen en het landelijk examen. Het schoolexamen begint al in klas 3. Alle toetsen die in klas 3 en 4 worden gemaakt tellen mee voor

het schoolexamen. Als aan alle eisen van het schoolexamen is voldaan, wordt de leerling toegelaten tot het landelijk examen dat ook op school plaatsvindt. Voor de (beroepsgerichte) profielvakken bestaat het landelijk examen uit een praktisch en schriftelijk deel. De examens van de avo-vakken (algemeen vormende vakken) in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg zijn digitale examens en worden afgenomen met behulp van de computer. Een leerling die de volledige 4 jaren van het vakcollege doorloopt, heeft de mogelijkheid om de opleiding af te sluiten met één of twee extra beroepsgerichte keuzevakken. Een voor de regio unieke mogelijkheid die onze leerlingen veel extra kansen biedt.

LOB

De arbeidsmarkt verandert en daarmee veranderen beroepen sneller van inhoud en/of verdwijnen. Dit vraagt van de huidige leerlingen een flexibele en wendbare deelname aan de steeds sneller veranderende arbeidsmarkt. Het is belangrijk hen hierop voor te bereiden door in hun opleiding aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de loopbaancompetenties en daarmee aan de arbeidsidentiteit van de leerling. Op die manier zijn zij beter in staat zelf sturing te (blijven) geven aan hun loopbaan, nu én in de toekomst. Omdat leerlingen een keuze moeten maken uit verschillende beroepsgerichte keuzevakken en profielen, wordt er veel aandacht besteed aan LOB. Door middel van bedrijfsbezoeken, stages, praktijkopdrachten en vooral ook gesprekken met mentor, decaan en ouders helpen wij de leerlingen om te kiezen wat het best bij zijn/haar interesses en vaardigheden past. In klas 4 helpt LOB bij het maken van een juiste keuze voor een vervolgopleiding in het MBO.

Als er problemen zijn...

Extra ondersteuning nodig? Sommige leerlingen kunnen het niveau van een bepaalde leerweg wel aan, maar hebben soms wat extra steun nodig. Deze leerlingen kunnen steunlessen volgen; een en ander gaat in overleg met de mentor en de ouders/verzorgers.

Leerwerktrajecten

Ook zijn er leerlingen voor wie de basisberoepsgerichte leerweg te moeilijk is en van wie in klas 2 is geconstateerd

dat een diploma in deze leerweg niet haalbaar is. Voor deze leerlingen zijn er de individuele leerwerktrajecten. Naast Nederlands, rekenen, maatschappijleer, bewegingsonderwijs en sociale en communicatieve vaardigheden lopen deze leerlingen een, twee of drie dagen in de week stage bij een bedrijf of instelling. Doorstroming naar het mbo (niveau 1 of 2) is gegarandeerd.

Oriëntatie op het buitenland

Al meer dan tien jaar heeft de mavo zeer goede contacten met een school in het Duitse Meppen. Via e-mail hebben wij regelmatig contact met elkaar. In mavo 3 gaan de leerlingen met Duits in hun pakket op bezoek bij onze Duitse partners en bezoeken wij samen de gezellige kerstmarkt. Ook zijn onze Duitse partners vaste gasten op onze open dag. In het voorjaar vindt er een uitwisseling plaats; deze wordt voorbereid via internet en door middel van gezamenlijke opdrachten. De leerlingen verblijven tijdens deze uitwisseling in gastgezinnen en zijn dus een keer gast en een keer gastheer gedurende een week.

Mavo

Binnen de mavo van het Hondsrug College hebben we oog voor persoonlijke kwaliteiten en ontwikkelings-mogelijkheden van onze leerlingen. De mavo-opleiding duurt 4 jaar en biedt vele kansen en mogelijkheden.

Binnen de mavo kiezen leerlingen uiteindelijk voor een profiel:

- Economie
- Zorg & welzijn
- Techniek

Elk profiel kent een verplicht aantal vakken en richt zich op de te kiezen vervolgopleiding. In klas 1 en 2 is het vakkenaanbod voor iedere leerling gelijk.

Na klas 2 gaan leerlingen gericht kiezen. In klas 2 hebben leerlingen drie keer in het jaar een project, dat voorbereidt op de keuze voor een praktijkgericht programma in klas 3.

Die praktijkgerichte vakken zijn:

- Informatietechnologie & Toepassing (ICT&T)
- Zorg & Welzijn
- Economie & Ondernemen

Vanaf klas 3 volgen de leerlingen een onderwijsprogramma op basis van zelfgekozen vakken. Dat doen ze niet zomaar. Ze gaan op snuffelstage en beschrijven dan hun eigen leerdoelen. Zij moeten reflecteren op de stage en de al dan niet behaalde doelen. Het stageverslag wordt een onderdeel van het portfolio dat leerlingen meenemen als zij van school gaan. In mavo 4 komt daar het profielwerkstuk bij: een eigen onderzoek naar een beroep, interesse of opleiding in het gekozen profiel. Het portfolio zal worden gebruikt bij de intakegesprekken op het MBO. Daar kan de leerling laten zien wat hij/zij heeft ontwikkeld en geleerd in de afgelopen vier jaar.

Van mavo naar havo

Leerlingen met de ambitie naar de havo te gaan, wordt aangeraden in 7 vakken examen te doen, omdat je daarmee drempelloos kunt doorstromen. De vakken die worden gekozen moeten passen binnen een van de havo-profielen. Vanaf klas 2 is het mogelijk om te versnellen. Het kan dus zijn dat je in leerjaar 3 al examen doet voor Engels, waardoor je in de daarvoor vrijgekomen uren in klas 4 een extra vak kunt volgen. Dat kan zelfs al een vak zijn op havo-niveau.

Mavo met praktijk

Vanaf klas 1 krijg je twee praktijkvakken aangeboden: Technologie & Toepassing (T&T) en Dienstverlening en Product (D&P). Daarnaast is er een groep leerlingen dat mavo ICT-lyceum volgt. Bij het praktijkvak T&T krijgen leerlingen een opdracht vanuit het bedrijfsleven. De opdrachtgever komt in de les en beoordeelt uiteindelijk ook wat leerlingen presenteren en/of hebben gemaakt. Leerlingen leren reflecteren en probleemoplossend denken. Aan elke opdracht zit één of meerdere MBO-opleiding(en) gekoppeld. Hierdoor leren leerlingen beter inzien welke vervolgopleiding het beste bij hen past. Dit is een stukje LOB (Loopbaan Oriëntatie Begeleiding) waarbij de decaan een actieve rol speelt. Bedrijfsbezoeken of een bezoek aan een vervolgopleiding zijn standaard onderdeel van dit vak.

Bij het praktijkvak D&P gaan leerlingen in groepjes via een vaste methode opdrachten uitvoeren. De opdracht is gestuurd vanuit de methode en komt niet van buitenaf zoals bij T&T. Leerlingen leren activiteiten organiseren, een product maken en verbeteren, presenteren, promoten en verkopen en een

multimedia-productie maken. Hier speelt LOB een grote rol. Tijdens de groepsopdrachten simuleren leerlingen een uitvoerende beroepssituatie. Hierdoor leren leerlingen welk beroep en/of opleiding bij ze zou kunnen passen en welke vaardigheden je nodig hebt om een bepaald beroep uit te voeren. Ook dit valt onder LOB. Beide praktijkvakken zijn een uitstekende aansluiting op het competentiegericht leren van het MBO.

HAVO EN VWO

De mogelijkheden vanaf leerjaar 1

Aansluitend op het advies van de basisschool kunnen de leerlingen instromen in:

- een HV-klas (les op havo-niveau);
- een HVT-klas (technasium);
- een HVI-klas (ICT Lyceum);
- een V-klas (les op vwo-niveau);
- een gymnasiumklas;
- een vwo+-klas.

Als er bij vwo+-leerlingen uit klas 1, 2 of 3 de wens bestaat om een klassieke taal te volgen, dan worden de mogelijkheden binnen het bestaande rooster onderzocht. Zo is het in sommige gevallen mogelijk om ook buiten het gymnasium Grieks en/of Latijn te volgen. Ouders/verzorgers en leerling dienen hiertoe een verzoek in bij de teamleider.

Havo

De havo duurt vijf jaar. De keuze van de examenvakken (profielen) bepaalt in welke richting de leerlingen verder kunnen studeren. Met een diploma kunnen zij hun opleiding vervolgen in het hoger beroepsonderwijs.

Vwo

Het vwo op het Hondsrug College kent drie stromingen: atheneum, gymnasium en vwo+. Deze opleiding duurt zes jaar. Wie een vwo-diploma haalt kan verder in het wetenschappelijk onderwijs (universiteit).

Vwo+

Het Hondsrug College kent een aparte stroom voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Sinds 2007 is het Hondsrug College lid van de Vereniging BegaafdheidsProfielScholen.

De basisprincipes voor een BegaafdheidsProfielSchool zijn:

- Er is sprake van een zorgvuldige toelating.
- Voor bepaalde vakken wordt dezelfde lesstof in minder tijd behandeld (het compacten en verrijken van de leerstof).
- Er wordt gewerkt met een geschoolde docentengroep.
- Er is oog voor de verschillende leerstijlen van de leerlingen.
- Er is sprake van extra begeleiding, onder andere door de mentoren.
- Er worden extra vakken gegeven. Dit zijn Spaans, filosofie en R&D (Research & Development - het leren uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek).

De eerste drie leerjaren hebben een aangepaste lessentabel. Wanneer een plusleerling klaar is met de basisstof, wordt verdiepend materiaal aangeboden. Bovendien kan een leerling kiezen voor activiteiten buiten de school, bijvoorbeeld in het kader van het vak research & development.

ICT Lyceum

Binnen havo en vwo biedt het Hondsrug College in samenwerking met Stenden Hogeschool een volwaardige zesjarige ICT-opleiding aan. Naast hun diploma kunnen leerlingen certificaten van de hogeschool of universiteit behalen. In de onderbouw wordt er gemiddeld 5 uur per week gewerkt aan een grote diversiteit van ICT-projecten. Leerlingen kunnen zo hun talenten ontdekken en verder ontplooien. Zij bouwen tevens een portfolio op van hun werk. In de bovenbouw kunnen leerlingen zich specialiseren of een brede opleiding volgen. Op grond van het opgebouwde portfolio kunnen zij bijvoorbeeld bij opdrachtgevers aan interessante projecten werken. Ook kunnen zij ervaring opdoen met het starten van een eigen bedrijf of het aanbieden van een eigen product. Naast ICT in theorie en praktijk, spelen Engels, wiskunde en het ontwikkelen van sociale competenties en vaardigheden voor de moderne tijd een belangrijke rol in de opleiding.

Gymnasium

De gymnasiumopleiding van het Hondsrug College start in het eerste leerjaar. De leerlingen die voor het gymnasium kiezen, krijgen vanaf klas 1 het vak klassieke vorming. Behalve voor de klassieke talen Grieks en Latijn, is er ook aandacht voor de mythologie, geschiedenis, filosofie, kunst en archeologie in de Oudheid. Door een vroege start in klas 1 denken wij de mogelijkheden voor een succesvolle gymnasiumopleiding te vergroten. De gymnasiumopleiding leidt tot een zelfstandig gymnasiumdiploma.

In het tweede en derde leerjaar krijgen de leerlingen die voor het gymnasium gekozen hebben naast de klassieke talen ook mythologie, geschiedenis, filosofie, kunst en archeologie in de Oudheid. Beide of één van beide klassieke talen kunnen ook in het programma van de tweede fase worden gekozen. Elk schooljaar zijn er studiereizen (onder andere naar Rome) en excursies die bijdragen aan de algemene vorming van

leerlingen. In het tweede leerjaar krijgen de leerlingen die voor het gymnasium kozen binnen het vak kcv (klassieke culturele vorming) naast Latijn de taal oud-Grieks. Beide klassieke talen kunnen ook in het programma van de tweede fase worden gekozen. In het gymnasium ligt sterk de nadruk op het verwerven van een brede kennis. De brede klassieke en culturele vorming samen met het kcv passen in dit streven, evenals de speciale excursies die ieder leerjaar plaatsvinden.

Technasium

Het Hondsrug College heeft steeds de ontwikkeling van onze leerlingen voor ogen en dat in een moderne en uitdagende school waar we met een open blik naar buiten staan. Het technasium introduceert een beroepsgericht onderdeel in het onderwijs voor de afdelingen havo en vwo. De leerlingen maken in het technasium kennis met de werelden van bèta en techniek. Mede daardoor kan het technasium in de onderbouw een positieve stimulans zijn bij de keuze van een leerling voor een N-profiel of een natuurwetenschappelijke vervolgstudie. De onderwijsfilosofie van het technasium is gericht op “research en design”, waarbij het vak onderzoek en ontwerpen (hierna O&O) centraal staat. Het onderwijs is bij uitstek geschikt voor actieve, nieuwsgierige leerlingen. De leerlingen krijgen bij het uitwerken van een project voldoende ruimte voor eigen initiatief en krijgen in het verloop van de opleiding steeds meer eigen inbreng in het zoeken van opdrachten bij het bedrijfsleven.

Tijdens de projecten wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van competenties en vaardigheden die nodig zijn voor een succesvol vervolg op HBO of universiteit. Het vak O&O is een schoolexamenvak binnen de N-profielen. Als dit vak met een voldoende wordt afgesloten, dan krijgt de leerling een technasium-certificaat.

Kijk voor meer informatie op: www.technasium.nl.

Het tweede en derde leerjaar havo/vwo

Havo 2 en 3 en vwo 2 en 3 zijn algemene leerjaren met een breed verplicht vakkenaanbod. Deze algemene kennis is erg belangrijk voor de leerlingen voor een goede ontwikkeling en verdieping van die kennis. Dit gebeurt bij alle aangeboden vakken. Ook leert de leerling ontdekken welke discipline zijn voorkeur en interesse heeft, zodat hij/zij een weloverwogen keus kan maken voor zijn vervolgstudie.

Havo 3 en vwo 3 als keuzejaar

Aan het eind van de derde klas moeten alle leerlingen een zogenaamde profielkeuze maken voor hun verdere opleiding tot aan het eindexamen. Daarop moeten zij zich tijdens het derde leerjaar al oriënteren. In dit proces spelen resultaten, aanleg en eigen voorkeur van de leerling een belangrijke rol.

Belangrijke vragen bij de keuze van een profiel zijn onder meer:

- In welke vakken ben ik goed of minder goed?
- Welke vervolgstudie zou ik willen doen en welke vakken heb ik daarvoor nodig?

Bij het maken van zijn of haar keuze wordt elke leerling begeleid en geholpen door de school. Met de voorbereiding daarop wordt al vroeg in het derde leerjaar begonnen. Er is een informatieavond voor ouders en leerlingen waar dit specifieke onderwerp aan de orde komt.

Tweede fase

Onder de tweede fase verstaan wij de leerjaren 4 en 5 van de havo en 4, 5 en 6 van het vwo. De leerlingen kiezen een profiel en werken volgens de principes van het 'studiehuis'.

Profielen

Een profiel is een samenhangend onderwijsprogramma dat de leerlingen voorbereidt op hun vervolgstudie in het hoger beroepsonderwijs of aan de universiteit.

Er zijn vier profielen:

- Natuur & Techniek (NT)
- Natuur & Gezondheid (NG)
- Economie & Maatschappij (EM)
- Cultuur & Maatschappij (CM)

Elk profiel kent:

- Een aantal verplichte vakken, die voor alle profielen gelijk zijn.
- Een profieldeel met vakken (waarvan één keuzevak) die kenmerkend zijn voor dat profiel en die voorbereiden op bepaalde studies in het wetenschappelijk en hoger onderwijs.

- Een vrij deel waarin de leerling, naast godsdienst en levensbeschouwing, één of meer vakken uit een ander profiel kan kiezen.
- De mogelijkheid extra modules van bepaalde vakken te volgen.

Vwo+ in de bovenbouw

De lijn van vwo+ uit de onderbouw loopt door in de bovenbouw. Leerlingen kunnen naast de reguliere lesstof kiezen voor extra vakken, activiteiten en modules (zowel binnen als buiten de school). Leerlingen kunnen onder voorwaarden gebruik maken van een lesuitkaart. Hiermee kunnen ze maximaal zes lessen per week vrijstelling krijgen van bepaalde lessen. De vrijgekomen tijd besteden ze aan hun plusactiviteiten.

De vinger aan de pols

In de tweede fase van de havo en het vwo moet flink worden gewerkt, met een sterke nadruk op zelfstandig plannen en studeren. Belangrijk is het leggen van een degelijke basis voor het eindexamen. Onmisbaar hierbij is kleinschalige begeleiding, die met grote zorg wordt uitgevoerd. Docenten leggen dan ook niet alleen hun eigen vak uit, maar begeleiden daarnaast als mentor een kleine groep leerlingen bij hun leerproces. Daarbij gaat het om het werken met de studiewijzers, het plannen, het bespreken van de voortgang en de resultaten en ook om het persoonlijk welbevinden van iedere individuele leerling. Ook de manier van leren, de 'leer stijl', van de individuele leerling komt daarbij aan bod.

Oriëntatie op het buitenland

In leerjaar vwo 4 kunnen de leerlingen intekenen op een uitwisseling met het Gymnasium Roudnice, Tsjechië. Voor havo 3 wordt daarnaast een uitwisseling georganiseerd met een Realschule in Emden, voor vwo 3 met het Gymnasium Marianum in Meppen. Leerlingen van havo 2 en 3 kunnen middels een taaldorp kennismaken met het dagelijkse leven in Europa. Ook dit jaar proberen we een facultatieve ski-reis te organiseren voor leerlingen uit havo en vwo 3. De leerlingen nemen in havo 4 en vwo 5 deel aan excursies naar het buitenland. Die maken deel uit van het studieprogramma en zijn van groot belang. Internationale contacten zullen in hun vervolgstudie immers bijna vanzelfsprekend zijn.

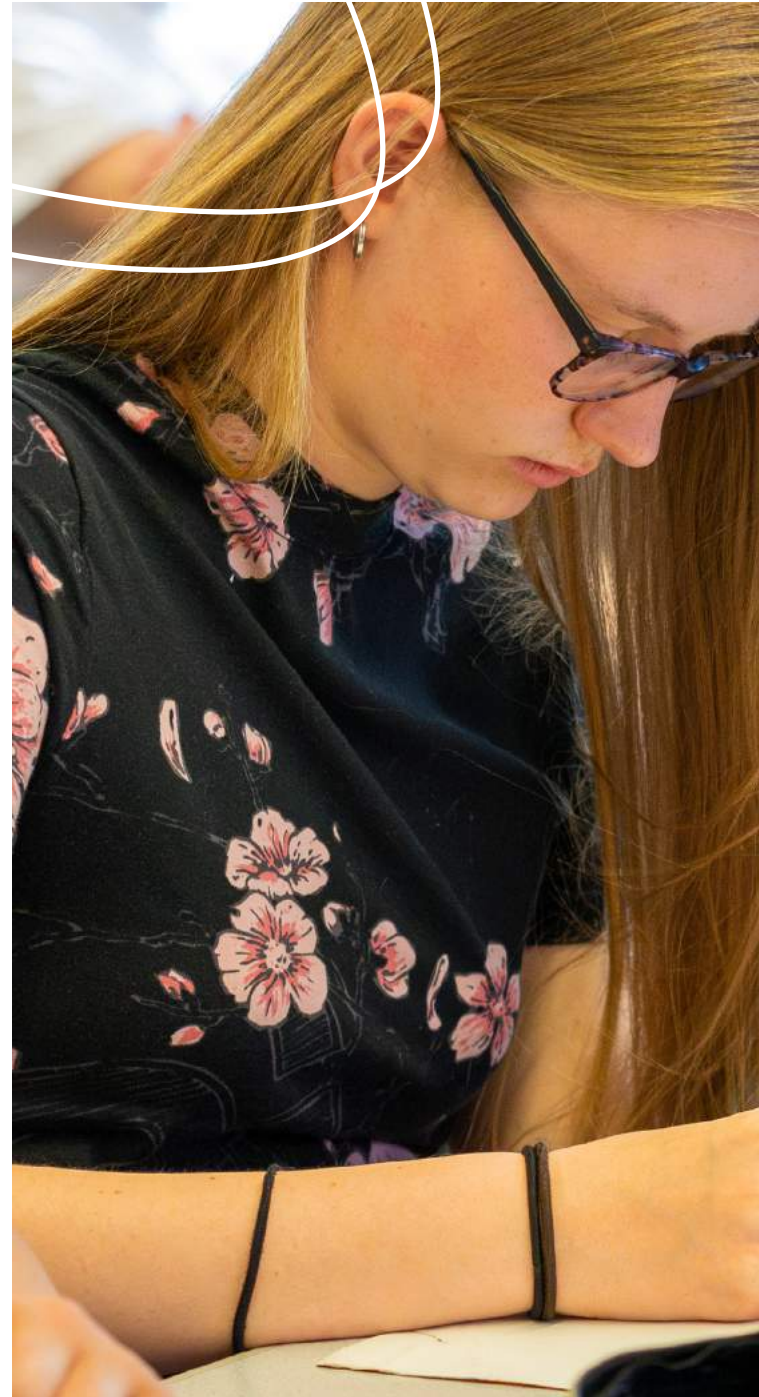
Tijdens deze excursies moeten opdrachten worden uitgevoerd (bijvoorbeeld voor het onderdeel spreekvaardigheid van de moderne vreemde talen) die studiepunten opleveren. Ook in de reguliere lessen wordt plaats ingeruimd voor het contact met 'native-speakers', bijvoorbeeld door te e-mailen en/of te chatten via internet.

Examen

De tweede fase omvat alle klassen van de bovenbouw havo/vwo. Dit betekent dat in beide afdelingen onderdelen van het schoolexamen afgesloten kunnen worden in de voor examenklas(sen). De prestaties die meetellen voor het examen worden samengebracht in het opgebouwde examendossier. Is aan alle verplichtingen voldaan? Dan wordt de leerling toegelaten tot het afsluitende centrale examen.

Bewegingsonderwijs in havo 5 en vwo 6

In de eerste helft van het cursusjaar hebben de leerlingen van de klassen havo 5 en vwo 6 iedere week een blokkur bewegingsonderwijs. In vier periodes van drie weken kunnen de leerlingen zelf kiezen wat ze graag willen doen. Behalve de activiteiten die bekend zijn uit voorgaande jaren krijgen de leerlingen ook gelegenheid om zich te oriënteren op andere sporten. De leerlingen moeten minstens twee activiteiten kiezen die nog niet eerder zijn aangeboden.

‘Oog voor persoonlijke kwaliteiten en ontwikkelingsmogelijkheden.’

DAGELIJKE ONDERWIJSPRAKTIJK

Kenmerken

Het dagelijks onderwijs is als volgt te omschrijven:

- Aandacht voor het leerproces van leerlingen;
- Aandacht voor de brede ontwikkeling van leerlingen;
- Aandacht voor het bevorderen van studievaardigheden;
- Extra hulp voor leerlingen in de vorm van steunlessen;
- Aandacht voor de veiligheid van leerlingen;

Decanaat

De decanen beschikken over de kennis en documentatie op het gebied van loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Het decanaat zal zich in de laatste leerjaren vooral richten op de begeleiding bij de keuze van de juiste vervolgopleiding. Uitgebreide voorlichting over de verschillende mbo-, hbo-opleidingen en academische studies in Nederland en eventueel buiten de landsgrenzen is daarvan een belangrijk onderdeel. De afdelingen vakcollege/mavo en havo/vwo hebben elk een eigen decaan.

De decanen adviseren en begeleiden de leerlingen bijvoorbeeld bij:

- Het samenstellen van een vakkenpakket;
- Het kiezen en uitvoeren van opdrachten voor het vak loopbaanoriëntatie;
- Het overstappen aan het eind van de derde klas (havo/vwo) naar een middelbare beroepsopleiding;
- Het overstappen aan het eind van de vierde klas (vakcollege/mavo) naar een middelbare beroepsopleiding;
- De overstap van havo naar mavo of andersom;
- De overstap van havo naar vwo of andersom;
- De keuze voor vervolgopleidingen of beroepen;
- Het aanmelden voor een vervolgopleiding.

De schoolleiding en de decanen informeren de ouders/verzorgers en de leerlingen tijdig over alle zaken die met het kiezen van de juiste studierichting te maken hebben. De schooldecanen helpen de leerlingen bij het kiezen van vervolgopleidingen en de aanmelding daarvoor. De voorlichting vindt onder andere plaats tijdens ouderavonden, in de klas en tijdens individuele gesprekken met leerlingen en/of ouders/verzorgers. Uitnodigingen voor voorlichtingsbijeenkomsten kunt

u te zijner tijd van hen verwachten. Als leerlingen met een van de decanen willen spreken, kunnen zij onder schooltijd een afspraak met hem of haar maken. Als u een van de decanen wenst te spreken, wordt u verzocht om telefonisch contact op te nemen met school: (0591) 65 79 79.

Verlofregelingen leerlingen

Kortdurend verlof: dokters- en tandartsafspraken en andere incidentele afspraken dienen zoveel mogelijk buiten de lessen ingepland te worden. Mocht dit toch onder lestijd vallen dan kan dit verlof, enkele dagen van tevoren, aangevraagd worden.

Bijzonder verlof*

Voor bijzonder verlof vanwege gewichtige omstandigheden graag voorafgaand, binnen redelijke termijn, een aanvraag verlof indienen.

Vakantieverlof*

Vakantieverlof onder schooltijd is in principe niet toegestaan. De overheid geeft hier slechts onder strikte voorwaarden ruimte voor. Indien u meent gebruik te kunnen maken van vakantieverlof, dient u minimaal 8 weken voor het verlof een aanvraag in te dienen.

Via het ouderportaal kunt u middels een online formulier verlof aanvragen.**

Spreekuren

Op onze school hebben wij geen specifieke spreekuren ingebouwd. Wanneer u een docent/mentor wilt spreken is het altijd mogelijk om een afspraak te maken. Een e-mail naar de betreffende docent is voldoende. Natuurlijk hebben wij de ouderavonden naar aanleiding van het rapport. Mocht u meer tijd dan de gebruikelijke tien minuten nodig hebben dan kunt u dat kenbaar maken en een aparte afspraak maken.

Ziekmelding

Indien uw zoon of dochter wegens ziekte afwezig is, ontvangen wij daarvan graag vóór 9:00 uur melding via het ouderportaal**.

Terugmelding

Indien uw zoon of dochter wegens ziekte afwezig is geweest, moet op de dag van terugkomst via het ouderportaal** het online formulier 'betermelden' worden ingevuld.

Jeugdarts

In samenwerking met de Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zuidoost Drenthe zorgt de school iedere maand voor een spreekuur van de jeugdarts. Het spreekuur is tijdens schooltijd en is voor elke leerling vrij toegankelijk. Voor een sportkeuring en vragen of klachten over hun gezondheid kunnen de leerlingen bij de jeugdarts terecht. Op een publicatiebord in de school kunnen de leerlingen zien wanneer zij naar het spreekuur kunnen. Spreekuren worden in de school gehouden.

Roosterwijzigingen

Elke werkdag om ongeveer 12.30 uur zijn de roosterwijzigingen voor de volgende lesdag bekend en wordt het dagrooster voor de volgende lesdag op onze website www.hondsrugcollege.nl gepubliceerd. Iedere ochtend worden de wijzigingen van die dag in het rooster verwerkt. Tussen 8.00 en 8.15 uur wordt het dagrooster op de website vernieuwd.

* Voor bijzonder verlof en vakantieverlof houden wij de door de overheid voorgeschreven richtlijnen aan. Het is belangrijk dat u deze kent voordat u een verzoek indient. Lees ook de 'Richtlijnen Vrijstelling schoolbezoek'. U ontvangt een bericht waarin aangegeven wordt of het verlof toegekend is of niet.

** Naast de online optie van de formulieren via het ouderportaal kunt u deze ook via onze website downloaden en uitprinten. Het ingevulde en ondertekende formulier kan bij de conciërge of Checkpoint (gebouw De Es) of Time-Out (gebouw De Brink of Checkpoint (gebouw De Marke) ingeleverd worden.

Lestijden

De school is met het openbaar vervoer goed te bereiken. Omdat veel leerlingen niet in Emmen wonen en, vooral in het najaar en in de winter, van het openbaar vervoer gebruik maken, zijn de lestijden aangepast aan de aankomst- en vertrektijden van de bussen. De lessen, die 45 minuten duren, worden volgens een rooster zo gelijkmatig mogelijk over de week verdeeld. Wij proberen het lesrooster zo samen te stellen dat alle lessen aaneengesloten worden gegeven. Voor de lagere leerjaren lukt dat praktisch altijd. Een lesdag bestaat uit maximaal acht lessen; op sommige dagen kan dat minder

zijn. Het nulde uur start om 08.30 uur en de lessen duren tot maximaal 16.00 uur. Een leerling moet dus gedurende deze tijd beschikbaar zijn voor onderwijsdoeleinden. Aan het begin van de dag en na elke pauze zijn er twee belsignalen. Op het eerste signaal gaan de leerlingen naar hun lokalen. Bij het tweede belsignaal behoren de leerlingen en de leraren in de lokalen te zijn, zodat de les kan beginnen. In verband met leerlingenaantal en capaciteit van de schoolzalen zijn de pauzes ten opzichte van de klassen verschoven.

Lesuitval en tussenuren

Als er een tussenuur ontstaat, bijvoorbeeld door ziekte van een docent, wordt dat lesuur in de lagere klassen bijna altijd overgenomen door een andere docent. Dat is mogelijk, omdat alle docenten voor een dergelijk 'standby-uur' worden ingeroosterd. Als tijdig bekend is dat een docent op het eerste uur van een bepaalde dag afwezig is, kunnen de leerlingen van die klas een lesuur later op school komen.

Daarnaast is voor de leerlingen van het Start College de maatregel van 'bijzitten' getroffen. Leerlingen gaan in tweetallen bijzitten in lessen van andere docenten. Zijn de mogelijkheden van 'standby-uren' en 'bijzitten' uitgeput, dan kunnen de leerlingen terecht in de schoolzaal, de leerlingenruimte of in het stilletokaal waar zij kunnen leren of huiswerk maken. Leerlingen van het Start College mogen in vrijgevallen tijd niet van het schoolterrein.

Onderwijstijd

Alle leerlingen van klas 1 tot en met 3 moeten gemiddeld 1000 uren per schooljaar naar school. Dat is 28,9 klokuren per week bij een cursusjaar van 36 weken. Voor de bovenbouw geldt ook een verplichting van gemiddeld 1000 uur. Voor de examenklassen ligt deze norm lager (gemiddeld 700).

Ook het Hondsrug College wil deze onderwijstijd realiseren. Tot onderwijstijd worden niet alleen de lessen gerekend, maar ook begeleide studie-uren en excursies. Een criterium voor onderwijstijd is de begeleiding door docenten of onderwijsassistenten. Dit mag redelijk ruim opgevat worden. Excursies zijn heel waardevol in het onderwijsproces. Het is bij een excursie dan ook noodzakelijk dat de vakdocent meegaat. Tegelijkertijd laat die docent klassen achter die dan

geen onderwijs hebben. Ook willen wij tijd blijven vrijmaken voor het bespreken van de ontwikkelingen van leerlingen. Wij vinden het heel belangrijk dat docenten van elkaars ervaringen kunnen leren. De schoolleiding evalueert jaarlijks de geplande en gerealiseerde onderwijstijd met de MR.

Checkpoint/Time-out

In alle gebouwen van het Hondsrug College is een zogenaamd Checkpoint of Time-out lokaal ingericht. Dit is een plek waar gedurende de hele dag iemand beschikbaar is voor vragen en problemen van leerlingen. Wordt een leerling gedurende de dag ziek en wil hij graag naar huis, dan kan dat hier geregeld worden. Ook wanneer leerlingen vrij moeten vragen voor bijvoorbeeld de tandarts kunnen zij hier terecht. Onze onderwijsassistent houdt vanaf deze plaats de absentie scherp in de gaten. Missen wij een leerling en zijn er geen gegevens bekend, dan wordt er actie ondernomen. Wij willen dat ieder mens in de school zich gezien en gehoord voelt. De medewerkers van het Checkpoint of Time-out lokaal vervullen daar een heel belangrijke rol in.

De gezonde schoolkantine

Alle kantines van het Hondsrug College zijn door het Voedingscentrum "gezond" bevonden. Meer informatie over dit onderwerp vindt u op de website van het Voedingscentrum.

Kluisjes

Alle leerlingen kunnen een kluisje gebruiken om hun spullen te bewaren.

Gebruik mobieltjes en iPad's

De nieuwe techniek levert veel voordelen, maar heeft soms ook vervelende bijwerkingen. Zo geeft de mogelijkheid van fotograferen en het maken van geluidsopnames met een mobieltje of iPad een heel onveilig gevoel. Wij accepteren dat gedrag dan ook op geen enkele manier. Wanneer dit toch plaatsvindt en wordt opgemerkt, dan heeft dit altijd consequenties in de vorm van een sanctie. Herhaling kan leiden tot een definitieve verwijdering. Ook het gebruik van de overige mogelijkheden van een telefoon is niet toegestaan in bijna de hele school. Gebruik van de mobiele telefoon is tijdens de les niet toegestaan, tenzij de docent hiervoor toestemming geeft in verband met lesdoeleinden.

Rechten en plichten

Voor duidelijkheid en goede verhoudingen tussen leerlingen en docenten, zijn de rechten en plichten van de leerlingen vastgelegd in het leerlingenstatuut. Zo weten alle leerlingen wat zij van de school mogen verwachten en ook wat de school, de docenten en hun medeleerlingen van hen verwachten.

Het statuut is vastgesteld na instemming van de medezeggenschapsraad. In deze medezeggenschapsraad zijn ook ouders/verzorgers en leerlingen vertegenwoordigd. Het statuut kan worden gedownload op onze website.

Foto en video

Regelmatig worden er bij ons op school video-opnames of foto's gemaakt tijdens schoolactiviteiten. Conform de privacywetgeving vragen wij de ouders/verzorgers, of de leerlingen wanneer zij ouder zijn dan 16 jaar, hiervoor om schriftelijke toestemming.

Deze toestemming kunt u te allen tijde weer intrekken door een verzoek te sturen naar:

support@hondsrugcollege.nl.

Privacy

Hoe zorgvuldig het Hondsrug College omgaat met persoonsgegevens is terug te vinden in ons privacyreglement en in onze privacyverklaring op de website. Voor informatie, klachten, het uitoefenen van uw rechten, zoals verzoeken tot inzage, correctie of verwijdering, kunt u terecht bij support@hondsrugcollege.nl of bij onze functionaris gegevensbescherming:

rw.platteel@hondsrugcollege.nl.

Schade en aansprakelijkheid

De school kan niet aansprakelijk worden gesteld voor verlies of diefstal van privé-eigendom van leerlingen. De boeken van het boekenfonds die de leerling in bruikleen heeft zijn duur. De boeken moeten goed gekaft worden en er moet zuinig mee omgegaan worden. In de boeken mag niet worden geschreven of getekend. Voor het vervoer van de boeken naar en van school moet een stevige schooltas worden aangeschaft. Schade aan of verlies van boeken moet worden vergoed.

Dit geldt tevens voor schade aan het schoolgebouw of aan het meubilair.

Activiteiten buiten het lesrooster

De school bestaat niet alleen uit lessen en huiswerk. Er wordt van alles buiten de lessen georganiseerd. Zo zijn er sportdagen, een of meer schoolavonden, klassenavonden, een filmavond en een muziekavond.

Verder zijn er excursies en werkweken. Leerlingen mavo en vakcolleges 3 kunnen deelnemen aan de werkweek, u krijgt aan het begin van klas 3 bericht. Ook de leerlingen van havo 4 en van vwo 5 gaan op werkweek. De werkweek is een verplicht onderdeel van het lesprogramma. Tijdens de werkweek voeren de leerlingen een aantal opdrachten uit. Als een leerling binnen de sector mavo/havo/vwo al heeft deelgenomen aan de werkweek, moet in die periode een vervangende stage worden gedaan.

Leerlingbegeleiding

Uitgangspunt is dat de leerling centraal staat. Dit betekent dat de begeleiding zo dicht mogelijk bij de leerling wordt gegeven en preventief van aard moet zijn. Verreweg de meeste begeleiding wordt dus geboden door de vakdocent en de mentor. De vakdocent is vakinhoudelijk en vakdidactisch bekwaam en zal zorgen voor een veilig pedagogisch klimaat. De mentor begeleidt de leerlingen bij schoolprestaties en heeft daarnaast ook oog voor het welzijn van de individuele leerling en de klas. De leerling moet zich veilig voelen en respectvol worden behandeld. In het kader van passend onderwijs proberen wij leerlingen die extra begeleiding nodig hebben de juiste begeleiding te bieden of door te verwijzen. Toch is het zo dat er ook grenzen aan deze begeleiding zijn. Externe instanties ondersteunen ons hierbij.

Zorgstructuur

De school is een zorgteam met deskundigen op het gebied van leer- en sociaal-emotionele problemen. Zij adviseren vakdocenten, mentoren en teamleiders, en ondersteunen/begeleiden leerlingen in hun specifieke problematiek. De zorgcoördinator is voorzitter van het zorgteam. Uiteraard worden ouders/verzorgers bij alle vormen van begeleiding zoveel mogelijk geïnformeerd en betrokken. Bij een aantal vormen van begeleiding is dit zelfs een voorwaarde en kunnen wij niets doen zonder uw toestemming.

De eerstelijnszorg

In een klas is de mentor de spil van de leerlingbegeleiding. De vakdocent zal, als het met een leerling niet zo goed gaat, in gesprek gaan met de mentor. Samen zoeken zij naar een oplossing en niet zelden wordt de leerling daarin betrokken. Als er meer aan de hand is, wordt de leerling besproken in het overleg van het team. Het team stelt een actieplan op, de mentor en de vakdocenten voeren dit plan uit en de evaluatie vindt plaats in het team. Indien er meer begeleiding nodig is, consulteert de mentor/portefeuillehouder leerlingenzaken het zorgteam. Het zorgteam overlegt indien nodig met externe deskundigen zoals de jeugdarts, schoolpsycholoog, schoolmaatschappelijk werk, orthopedagogen enz. In samenspraak met deze deskundigen, het team en uiteraard de ouders wordt een begeleidingsadvies opgesteld dat binnen de grenzen van een reguliere school moet vallen. Indien dit niet mogelijk is, wordt verwezen naar de externe begeleiding en/of naar andere vormen van onderwijs. Het is de taak van de zorgcoördinator om de portefeuillehouder te informeren. De portefeuillehouder draagt zorg voor de informatieoverdracht naar mentor en vakdocenten.

Minimaal zes keer per jaar vergadert het zorgteam met het Zorgadviesteam (Zat). Dit team bestaat o.a. uit: gedragscoach vanuit de school, schoolmaatschappelijk werk, jeugdarts GGD, leerplichtambtenaar, schoolpsycholoog, vertegenwoordiger van Yorneo, wijkagent, vertegenwoordiger van Accare en zorgcoördinatoren.

Leerlingen met gecompliceerde problemen, waarbij de deskundigheid van de aanwezige leden van belang is, worden in het Zorgadviesteam besproken. Hiervoor is toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) nodig. De zorgcoördinatoren koppelen het advies van het Zat terug naar het team.

PASSEND ONDERWIJS

Passend onderwijs in het samenwerkingsverband VO 22.02.

Algemeen

Met ingang van 1 augustus 2014 is de wet passend onderwijs van kracht. Dit betekent dat de scholen binnen het samenwerkingsverband VO 22.02. ernaar streven dat elke leerling op de juiste plek komt op basis van de ondersteuningsbehoefte. De vormgeving van het samenwerkingsverband is gebaseerd op de gezamenlijke visie van de schoolbesturen.

Visie SWV VO/VSO Zuidoost Drenthe

Een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen waarbij voor leerlingen met ondersteuningsbehoefte op maat zo thuisnabij mogelijk onderwijsarrangementen georganiseerd worden gebaseerd op de methodiek van het handelingsgericht werken.

Doelstelling

Het SWV heeft de volgende doelstelling uitgewerkt om de visie zoveel als mogelijk te benaderen: Het SWV creëert een integrale en regionale ondersteuningsstructuur die borgt dat: alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, passend onderwijs krijgen; er een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen is binnen en tussen de scholen (met een verbinding naar buiten); zoveel mogelijk leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces door maken. Enerzijds is het ondersteuningspalet van de regio met de beschrijving van de ondersteuningsprofielen leidend voor de structuur. Anderzijds is het inzetten van menskracht en middelen van het SWV richtinggevend.

Ouderbetrokkenheid: Hoe geven we daar invulling aan?

Inspraak en medezeggenschap

Er zijn verschillende manieren waarop u bij de school van uw kind betrokken kunt zijn. Naast het bezoeken van de ouderavonden en de verschillende activiteiten, kunt u ook een actieve rol spelen in bijvoorbeeld de medezeggenschapsraad of een klankbordgroep.

Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad behartigt de belangen van de ouders/verzorgers. De MR vergadert zeven of acht keer per jaar over onder andere:

- Onderwijskundige vernieuwingen;
- Onderdelen van het personeelsbeleid;
- Het financiële beleid;
- Het schoolplan;
- De lessentabel;
- De schoolgids.

De leerlingen zijn vertegenwoordigd in de medezeggenschapsraad en kunnen hun stem laten horen in leerlingenpanels en de leerlingenraad. De MR vergaderingen bevatten een openbaar en eventueel een besloten deel (dit is wettelijk vastgelegd). Voor vragen over de MR kunt u mailen naar: mr@hondsrugcollege.nl

Onderwijsondersteunend personeel

Tot het onderwijsondersteunend personeel (oop) behoren: administratief personeel, conciërges, mediathecarissen, huishoudelijk personeel, onderhoudspersoneel, (technische) onderwijsassistenten, roostermakers, systeembeheerders en de toezichthouders. Het onderwijsondersteunend personeel is voor de dagelijkse gang van zaken van groot belang voor de school. Voor informatie kunt u altijd bij hen terecht.

Meldcode

Volgens de wetgeving zijn professionals in zes sectoren verplicht om met een meldcode te gaan werken als zij een signaal krijgen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij een leerling. Meer informatie: www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Meldcode-Huiselijk-Geweld-en-Kindermishandeling-VO.pdf

Geschillencommissie

Wanneer er klachten zijn over het onderwijs of een meningsverschil/conflict met een docent/medewerker dan wordt dat in eerste instantie met de desbetreffende docent/medewerker besproken. Afhankelijk van het resultaat kan

het geschil worden voorgelegd aan de sectordirectie. In het uiterste geval wordt het College van Bestuur ingeschakeld. Mocht een leerling/ouder/verzorger niet tevreden zijn met de uitkomst, dan kan er een klacht ingediend worden bij de geschillencommissie. In het leerlingenstatuut staat vermeld hoe er dan gehandeld dient te worden.

Klachtenregeling

Het Hondsrug College hanteert de klachtenregeling, waarover op landelijk niveau overeenstemming is bereikt tussen de ouderorganisaties, de vakorganisaties en de besturenorganisaties. In deze regeling zijn ook de procedures opgenomen, die van toepassing zijn op het indienen van klachten en de wijze waarop deze worden afgehandeld. De klachtenregeling ligt ter inzage op de centrale administratie en is te downloaden op onze website, voor ouders/verzorgers en leerlingen en verder voor allen die van de scholengemeenschap deel uitmaken. Het volledige adres van de landelijke klachtencommissie waarbij de school is aangesloten luidt als volgt:

Onderwijsgeschillen

Postbus 85191,
3508 AD Utrecht.

T: 070 38 61 897

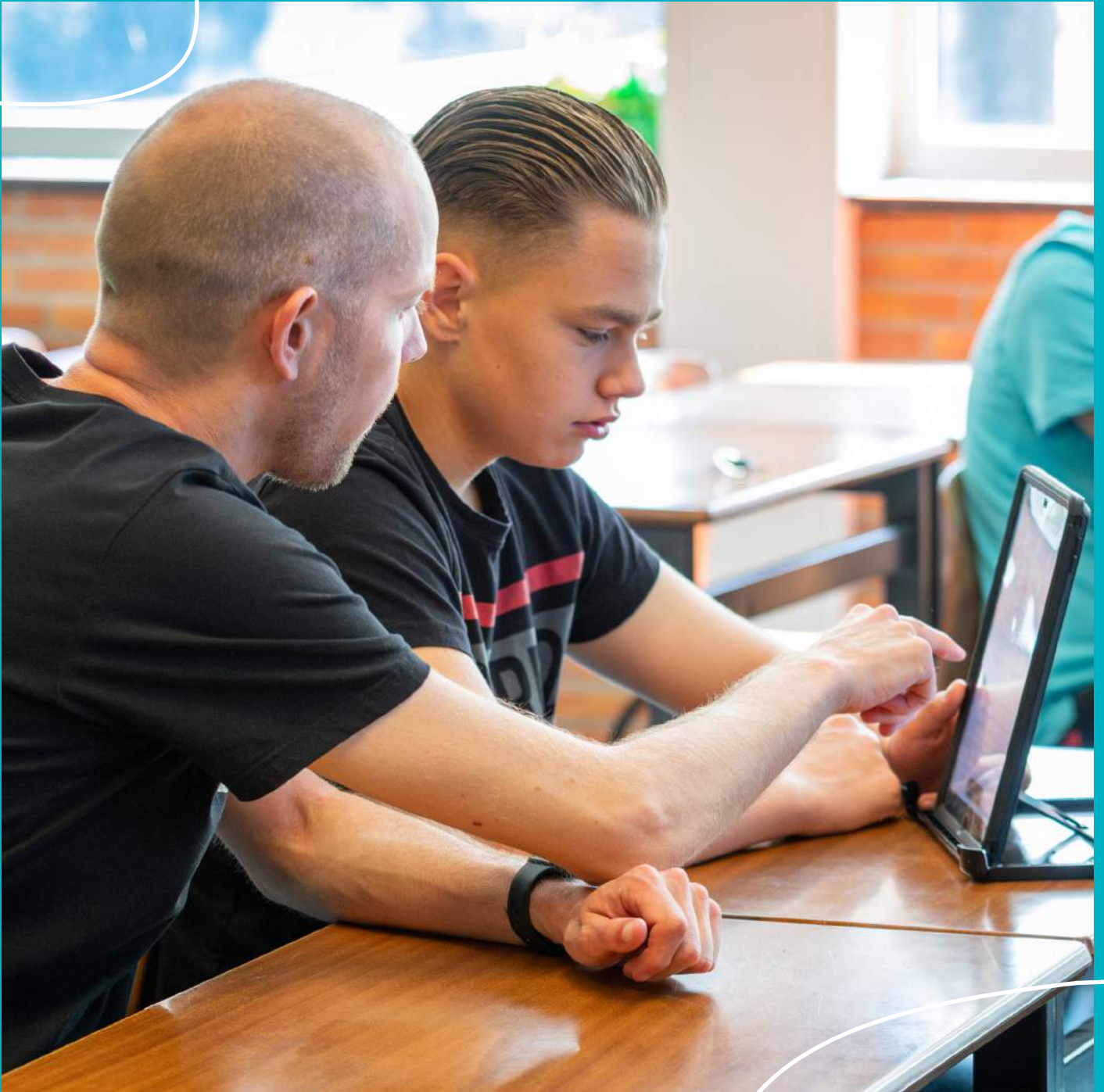
I: www.onderwijsgeschillen.nl

De klachtenregeling is alleen van toepassing als men niet klachten nergens anders terecht kan. Uitgangspunt is dat verreweg de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school in onderling overleg tussen ouders/verzorgers, leerlingen, personeel en schoolleiding op de juiste wijze kunnen worden afgehandeld. In de school hebben wij ook een interne klachtencommissie bestaande uit het College van Bestuur en vertrouwenspersonen/contactpersonen waar leerlingen (ook) met hun klachten terecht kunnen.

Als dat echter, gelet op de aard van de klacht, niet mogelijk is of als de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op deze klachtenregeling.

Voor klachten met betrekking tot gebruik persoonsgegevens van u of uw kind of het uitoefenen van uw rechten, zoals verzoeken tot inzage, correctie of verwijdering, kunt u terecht bij support@hondsrugcollege.nl of bij onze functionaris gegevensbescherming rw.platteel@hondsrugcollege.nl. Wij zullen er vervolgens zo spoedig mogelijk bij u op terug komen.

FINANCIËLE ZAKEN

We willen als school een rijkere leeromgeving aanbieden dan op basis van de bekostiging vanuit de Rijksoverheid mogelijk is. Daarom vragen we voor enkele zaken een vrijwillige ouderbijdrage via het systeem WIS Collect. U ontvangt aan het begin van het jaar een mail waarin uitleg wordt weggegeven over dit systeem. Verderop in dit hoofdstuk is een lijst met bedragen opgenomen. De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft ingestemd met de hoogte van de bedragen.

Uitgangspunten ouderbijdrage

We gaan met ingang van schooljaar 2023/2024 werken met drie uitgangspunten bij het vragen van een ouderbijdrage. Elk uitgangspunt heeft impact op het beleid dat we tot vorig schooljaar hebben gehanteerd en omvat een aantal kostensoorten.

1. We laten de verzameling kleine ouderbijdrages vervallen en opgaan in de algemene vrijwillige ouderbijdrage (de verbruikersvergoeding). De verbruikersvergoeding wordt aan het begin van het schooljaar gevraagd. Dit zorgt voor meer duidelijkheid voor de ouders en minder administratieve last voor de school. Enerzijds wordt er geen vrijwillige bijdrage meer gevraagd voor een bezoek aan Slagharen, schaatsen in Groningen, klassenuitjes, etc. Anderzijds wordt de verbruikersvergoeding verhoogd van €53 naar €75 per leerling per schooljaar.
2. Keuzes voor een regulier vak of profiel binnen ons onderwijsaanbod mogen niet tot extra kosten leiden. Daarop maken we één uitzondering: als het gaat om de aanschaf van persoonsgebonden materialen die langer dan een jaar meegaan. Voorbeelden hiervan zijn een grafische rekenmachine, werkschoenen of BSM-sportkleding. Hierdoor verdwijnt de ouderbijdrage voor de keuzevakken binnen Zorg & Welzijn en de huur van gereedschap bij techniek (waar we volgens de wet wel een bijdrage voor mogen vragen). Anglia valt niet onder het reguliere onderwijsaanbod en leidt daarom wel tot extra kosten.

3. Voor werkweken en excursies vragen we een maximale vrijwillige ouderbijdrage van €450. Hiermee maken we het voor zoveel mogelijk ouders mogelijk om een bijdrage te doen aan de werkweek of excursie van hun kind en kunnen we tegelijkertijd een meerdaagse reis aanbieden volgens het principe dat de ouderbijdragen kostendekkend moeten zijn. Hierbij is van belang dat we een spaarsysteem aanbieden waardoor ouders vanaf klas 1 kunnen sparen voor een reis in de voorexamenklas. We kiezen ervoor om naast een buitenlandse werkweek ook altijd een werkweek in Nederland aan te bieden die niet meer dan €300 kost.

Verzekeringen

Een onderdeel van de verbruikersvergoeding is de ongevallenverzekeringen.

Deze verzekering dekt het risico van ongevallen:

- tijdens de heen- en terugreis naar en van school, ten hoogste 1 uur voor en 1 uur na schooltijd;
- tijdens het verblijf op school, op sportvelden, in gymnastieklokalen, in het zwembad onder schooltijd en onder toezicht van het onderwijzend personeel;
- tijdens schoolreizen, excursies, werkweken, schoolfeesten, op voorwaarde dat er toezicht is door het onderwijzend personeel;
- N.B. deze ongevallenverzekering is gericht op lichamelijk letsel; materiële schade is uitgesloten.

iPads

Alles over de kosten van de iPad vindt u op onze website.

Volgens de wet zijn ouders niet verplicht een financiële bijdrage te betalen en niet-betaling zal er niet toe leiden dat leerlingen niet mee mogen doen met de betreffende activiteiten.

Tegemoetkoming

Scholieren van 18 jaar en ouder krijgen een tegemoetkoming. De tegemoetkoming is een gift en bestaat uit een basistoelage en een aanvullende toelage. De basistoelage is er voor

iedereen, de aanvullende toelage is afhankelijk van uw inkomen.
Meer informatie: www.duo.nl/particulier/ouder/studiefinanciering/mijn-kind-zit-op-vmbo-havo-of-vwo.jsp

Boekenfonds

De bekostiging van het Ministerie van OC&W houdt er rekening mee dat studieboeken meerdere jaren worden gebruikt. Van belang is derhalve dat leerlingen zorgvuldig met de gebruikte of nieuwe studieboeken omgaan. Wij vragen daarom van leerlingen dat de studieboeken met stevig kaftpapier worden gekaft ter voorkoming van schade aan de boeken. De leerling is verantwoordelijk voor de aan hem/haar uitgereikte boeken. Bij beschadiging of verlies van studieboeken worden de kosten hiervan verhaald op de betrokken leerling. Afhankelijk van de te volgen opleiding moeten er, naast de boeken, soms extra leer- en hulpmiddelen worden gebruikt (zoals bijvoorbeeld een grafische rekenmachine vanaf leerjaar 4 (havo en vwo)). Voor zover extra leer- en hulpmiddelen noodzakelijk zijn (ouders/verzorgers ontvangen hierover te zijner tijd nadere informatie), zijn de kosten van aanschaf voor rekening van de ouders/verzorgers.

Stichting Leergeld

Niet iedere ouder/verzorger is in staat om de kosten voor sport of culturele activiteiten te betalen. Stichting Leergeld Emmen wil de kinderen van deze ouders in de gelegenheid stellen om wel mee te mogen doen aan bijvoorbeeld de sportvereniging, te kunnen fietsen of gebruik maken van de computer.

Meer informatie is te verkrijgen via de website www.leergeld Emmen.nl

Overige regelingen

Naast voorgenoemde regelingen, kan het zijn dat de gemeente waarin u woonachtig bent ook nog eigen regelingen heeft (bijvoorbeeld de Participatiewebshop in de gemeente Emmen). Informatie hierover kunt u inwinnen bij uw gemeente.

Prijsoverzicht

Hiernaast is het prijsoverzicht van schooljaar 2023/2024 opgenomen. Voor de werkweken en excursies geldt dat het bedrag van €450 respectievelijk €300 een maximum is; het kan door omstandigheden ook lager uitvallen. Voor de werkweken en excursies kunt u vanaf klas 1 sparen voor de ouderbijdrage. Hierover ontvangen de ouders bij de start van het schooljaar meer informatie.

KLAS	NAAM	KOSTEN
Klas 1 t/m 6	Verbruikersvergoeding	€ 75,00
Klas 3 vcz	Poloshirt	€ 30,00
Klas 3/4 vct	Aanschaf kleding	€ 60,00
Klas 4 hv	Grafische rekenmachine	€ 110,00
Klas 4/5/6 hv	Kleding bsm	€ 30,00
Anglia	Werkboek	€ 25,00
Anglia	Primary	€ 30,00
Anglia	Preliminary	€ 35,00
Anglia	Elementary	€ 45,00
Anglia	Pre-intermediate	€ 55,00
Anglia	Intermediate	€ 70,00
Anglia	Advanced	€ 80,00
Anglia	Proficiency	€ 90,00
Anglia	Masters	€ 105,00
Klas 3/4 vct	VCA-certificaat	€ 75,00
Klas 1 t/m 6	Skiweek klas 3	€ 450,00
Klas 4/5/6 gym	Excursie Rome	€ 450,00
Klas 3 vmbo	Werkweek vmbo	€ 450,00
Klas 4/5 hv	Werkweek hv	€ 450,00
Voorexamenklas	Werkweek Nederland	€ 300,00

Leer- en hulpmiddelen

Naast de boeken heeft elke leerling nog een aantal zaken nodig. Over het algemeen betreft het materiaal dat niet door het boekenfonds verschaft wordt. Ook voor schriften en/of multomappen moeten de leerlingen zelf zorgen.

Hieronder volgt een omschrijving van wat voor bepaalde vakken verder nodig is. Het is verstandig om pas tot aanschaf over te gaan nadat de betrokken leraar daartoe opdracht heeft gegeven.

VAK	OMSCHRIJVING	KLAS /AFDELING
Algemeen	Map voor het bewaren van stencilmateriaal	Alle leerjaren
	Kleurpotloden	Alle leerjaren
	Schaar en lijm	Alle leerjaren
Woordenboeken	Woordenboeken aanschaffen in overleg met docent.	Alle leerjaren
Wiskunde	Geodriehoek, passer en schrift A4 met ruitjespapier. Havo en VWO 4: grafische rekenmachine (TI-84 CE-T) eventueel aan te schaffen via school.	Alle leerjaren
Bewegingsonderwijs	Goede gymkleding, gymschoenen	Alle leerjaren
Tekenen en handvaardigheid	De leerlingen krijgen van de docent te horen welke materialen zij in hun bezit moeten hebben.	Alle leerjaren

ONDERWIJSKWALITEIT & ONDERWIJSRESULTATEN

Bij het Hondsrug College gebruiken we als basis voor onze kwaliteitszorg twaalf meetbare indicatoren en normstellingen, die stuk voor stuk, maar ook in zijn totaliteit iets zeggen over de kwaliteit van onze school.

In wisselende frequenties worden deze indicatoren gemeten, teruggekoppeld naar de verschillende actoren, aldaar besproken/geëvalueerd, waarna er verbeteringsplannen worden gemaakt. Hiervoor gebruikt de school moderne digitale onderzoeksmiddelen en gesprekken met teams, secties en docenten. De vaksecties hebben veel invloed op zowel de onderwijsresultaten, kwaliteit van de lessen en de gekozen leermaterialen en leerroute. Er is stelselmatig overleg tussen secties en schoolleiding over verbeteringsplannen met betrekking tot de onderwijsresultaten, kwaliteit PTO's/PTA's en een examengericht curriculum (gedreven door/gefocust op de primaire exameneisen).

Structureel onderzoek en data-analyse van de leerlingresultaten leiden tot een beter gefundeerde besluitvorming over zaken als doublures en afstroom. Als school hebben we gekozen voor de benadering van de 'twaalf wijze lessen' en doelgericht leren. Deze 'wijze lessen' gaan de basis vormen voor een professionaliseringsprogramma bestaande uit lesbezoeken door teamleiders en leerlingevaluaties en ontwikkelingsgesprekken met de schoolleiding. Ook in deze onderzoeken maken wij gebruik van moderne digitale middelen om met onze docenten en leerlingen in gesprek te gaan over de kwaliteit van de lessen op het Hondsrug College.

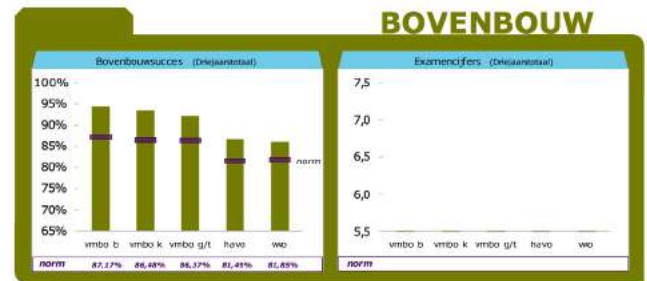
Onderwijsresultaten 2022

Het Hondsrug College

7822 JB Emmen

16VP-0

Stichting Hondsrug College

**Berekend
oordeel**

**VMBO B
voldoende**

**VMBO K
voldoende**

**VMBO G/T
voldoende**

**HAVO
voldoende**

**VWO
voldoende**

VAKANTIE

Vakantietijden schooljaar 2023-2024

Herfstvakantie	23 t/m 27 oktober
Kerstvakantie	25 december t/m 5 januari
Voorjaarsvakantie	19 t/m 23 februari
Goede Vrijdag	29 maart
Pasen	1 april
Meivakantie	22 april t/m 3 mei
Hemelvaartsdag + vrijdag erna	9 en 10 mei
Pinkstermaandag	20 mei
Zomervakantie	22 juli t/m 1 september

ORGANISATIE

Contactgegevens

Hondsrug College

Bezoekadres:
Emmalaan 25
Emmen

Postadres:
Postbus 66
7800 AB Emmen

Telefoon:
(0591) 65 79 79
(0591) 61 74 69 (Fax)

E-mail en internet:
info@hondsrugcollege.nl
www.hondsrugcollege.nl

Bankrekeningnummer Rabobank
IBAN: NL59RABO0317014781

College van Bestuur
Dhr. A. Kamphuis
A.Kamphuis@hondsrugcollege.nl

Directeur bedrijfsvoering
Dhr. M. van Dijk
M.vanDijk@hondsrugcollege.nl

Decanen
Mw. L. Kupers-Huising (havo/vwo)
l.kupers-huising@hondsrugcollege.nl

Dhr. M.J. Mink (mavo)
mj.mink@hondsrugcollege.nl

Teamleiders

Dhr. G.E. Visscher
Teamleider Start College,
mavo/havo/vwo klas 1
ge.visscher@hondsrugcollege.nl

Mw. J.K. van Heuvelen
Teamleider Start College,
vakcolleges klas 1 en 2 en taalcollege
jk.vanheuvelen@hondsrugcollege.nl

De heer W.J.J. Wijnholds
Teamleider vakcolleges klas 3 en 4
WJJ.Wijnholds@hondsrugcollege.nl

Mw. C. Westerman-den Hertog
Teamleider mavo klas 2, 3 en 4
c.westerman-denherzog@hondsrugcollege.nl

S. Kremer
Teamleider havo/vwo klas 2 en 3
s.kremer@hondsrugcollege.nl

Mw. D. Mook
Teamleider havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6
d.mook@hondsrugcollege.nl

Zorgcoördinator
Mw. F.K. Hindriks-Meins
fk.hindriks-meins@hondsrugcollege.nl

Mw. J.F. Buitenhuis
j.f.buitenhuis@hondsrugcollege.nl

Conciërges
Dhr. J. Jonkman (gebouw De Es)
Dhr. K. Dijkstra (gebouw De Brink)
Dhr. R. Buiter (gebouw De Marke)

Examensecretariaat
havo en vwo: **mw. E. Visser**
e.visser@hondsrugcollege.nl

mavo: **dhr. R.E. Wieringa**
re.wieringa@hondsrucollege.nl

Medezeggenschapsraad

Oudergeleding
Dhr. W. Schipper
Mw. R. Visser
Dhr. B. Meijering
Dhr. M Venema

Leerlingeliding
Lisa Krijger
Mirte Reuvers
Tristen Boks
Ilori Eijkman

Personeelsgeleding
Dhr. K. Niers (voorzitter)
Mw. E.J.W. Koopman (vice-voorzitter)
Dhr. C. J. Houwman (secretaris)
Mw. P.C. Nels
Mw. J. de Vries
Dhr. J.H.J. Berends
Dhr. P.J. Dubbelhuis
mr@hondsrugcollege.nl

Raad van toezicht
Dhr. J. Lubbers (voorzitter)
Dhr. K.R. Koopstra (vice voorzitter)
Dhr. W. van Heusden
Dhr. A. Bouwman
Mw. T.C. Hoogeveen-Enzing
Mw. S. van Beveren

Website

Graag willen wij u attenderen op onze website. Hier is veel informatie te vinden over onze school. De website is onderverdeeld in menu's. De onderverdeling is gemaakt in actueel (hier vindt u nieuwsberichten, de agenda en fotoalbums), onze school (algemene zaken over de school), opleidingen (een volledig overzicht van de opleidingen en extra's), ouders (zaken die van belang zijn voor ouders/verzorgers), groep 8 (voor basisschoolleerling) en de menu's voor leerlingen (o.a. examenreglement) en personeel.

Daarnaast vindt u veel documenten in de sectie Downloads:

www.hondsrugcollege.nl/ouders/downloads.

HONDSRUG
COLLEGE EMMEN

jou. zien. groeien.